Euroopan parlamentti
2024-2029

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2025/0132(COD)

17.10.2025

***I
MIETINTÖLUONNOS

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2024/1348 muuttamisesta turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisen osalta
(COM(2025)0259 – C10-0088/2025 – 2025/0132(COD))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Lena Düpont

Menettelyjen symbolit

*	Kuulemismenettely
***	Hyväksyntämenettely
***I	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (ensimmäinen käsittely)
***II	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (toinen käsittely)
***III	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (kolmas käsittely)

(Menettely määräytyy säädösesityksessä ehdotetun oikeusperustan mukaan.)

Tarkistukset säädösesitykseen

Palstoina esitettävät parlamentin tarkistukset

Poistettava teksti merkitään vasempaan palstaan ***lihavoidulla kursiivilla***. Tekstiä korvattaessa muutosmerkinnät tehdään molempiin palstoihin ***lihavoidulla kursiivilla***. Uusi teksti merkitään oikeaan palstaan ***lihavoidulla kursiivilla***.

Tarkistuksen tunnistetietojen ensimmäisellä ja toisella rivillä ilmoitetaan käsiteltävänä olevan säädösesityksen kohta, jota tarkistetaan. Jos tarkistus koskee olemassa olevaa säädöstä, jota säädösesityksellä muutetaan, tunnistetietojen kolmannella rivillä ilmoitetaan muutettavan säädöksen tyyppi ja numero ja neljännellä rivillä tarkistettavan tekstinkohdan paikannus.

Konsolidoituna tekstinä esitettävät parlamentin tarkistukset

Uusi teksti merkitään ***lihavoidulla kursiivilla***. Poistettava teksti merkitään symbolilla ▌ tai yliviivauksella. Tekstiä korvattaessa muutosmerkinnät tehdään siten, että uusi teksti merkitään ***lihavoidulla kursiivilla*** ja korvattava teksti poistetaan tai viivataan yli.
Parlamentin yksiköiden tekemiä lopullisen tekstin teknisiä muutoksia ei merkitä.

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.5

PERUSTELUT 13

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2024/1348 muuttamisesta turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisen osalta (COM(2025)0259 – C10-0088/2025 – 2025/0132(COD))

(Tavallinen lainsäätämisjärjestys: ensimmäinen käsittely)

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2025)0259),

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan ja 78 artiklan 2 kohdan d alakohdan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C10-0088/2025),

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan,

– ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnot,

– ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 60 artiklan,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön (A10-0000/2025),

1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan;

2. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se korvaa ehdotuksensa, muuttaa sitä huomattavasti tai aikoo muuttaa sitä huomattavasti;

3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

Tarkistus 1

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 1 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(1 a) Arvioidessaan, täyttääkö kolmas maa edellytykset sille, että sitä voidaan pitää asetuksen (EU) 2024/1348 mukaisena turvallisena kolmantena maana, jäsenvaltioiden olisi voitava ottaa huomioon, sisältyykö kyseinen maa unionin tai kansalliseen luetteloon kyseisen asetuksen 61 artiklassa tarkoitetuista turvallisista alkuperämaista. Maan kuuluminen tällaiseen luetteloon voi olla merkityksellinen viite maan yleisestä ihmisoikeustilanteesta ja vakaudesta. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että hakijalla on tosiasiallinen mahdollisuus saada tehokasta suojelua kyseisessä kolmannessa maassa palauttamiskiellon periaatteen ja asetuksen (EU) 2024/1348 mukaisesti.

Or. en

Tarkistus 2

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 2 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(2) Hakijan ja turvallisen kolmannen maan välistä yhteyden olemassaoloa ei vaadita kansainvälisessä pakolaislainsäädännössä, erityisesti Geneven yleissopimuksessa, eikä kansainvälisessä ihmisoikeuslainsäädännössä, erityisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksessa. Tämän takia jäsenvaltioilla pitäisi olla mahdollisuus soveltaa turvallisen kolmannen maan käsitettä, jos hakijan ja kyseessä olevan turvallisen kolmannen maan välistä yhteyttä ei voida vahvistaa,	(2) Hakijan ja turvallisen kolmannen maan välistä yhteyden olemassaoloa ei vaadita kansainvälisessä pakolaislainsäädännössä, erityisesti Geneven yleissopimuksessa, eikä kansainvälisessä ihmisoikeuslainsäädännössä, erityisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksessa. Tämän takia jäsenvaltioilla pitäisi olla mahdollisuus soveltaa turvallisen kolmannen maan käsitettä, jos hakijan ja kyseessä olevan turvallisen kolmannen maan välistä yhteyttä ei voida vahvistaa,

edellyttäen, että kyseisen kolmannen maan kanssa ***tehdyssä*** sopimuksessa tai järjestelyssä vaaditaan kyseisen sopimuksen tai järjestelyn kohteina olevien hakijoiden tekemien tehokasta suojelua koskevien pyyntöjen perusteiden tutkimista.	edellyttäen, että ***joko Euroopan unionin tai yhden tai useamman jäsenvaltion*** kyseisen kolmannen maan kanssa ***tekemässä*** sopimuksessa tai järjestelyssä vaaditaan kyseisen sopimuksen tai järjestelyn kohteina olevien hakijoiden tekemien tehokasta suojelua koskevien pyyntöjen perusteiden tutkimista.
	Or. en

Tarkistus 3

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 2 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(2 a) Jotta voidaan varmistaa unionin oikeuden yhdenmukainen soveltaminen ja välttää jäsenvaltioiden erilaiset käytännöt, Euroopan unionin kolmansien maiden kanssa tekemien sopimusten tai järjestelyjen käyttöön olisi kannustettava. Tällaiset unionin tason välineet tarjoavat yhteisen oikeudellisen ja menettelyllisen kehyksen turvapaikka-asioita ja muuttoliikettä koskevalle yhteistyölle, varmistavat unionin oikeuden ja normien noudattamisen ja vahvistavat jäsenvaltioiden keskinäistä luottamusta turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisessa.
	Or. en

Tarkistus 4

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 3 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(3) Jäsenvaltioiden pitäisi voida soveltaa turvallisen kolmannen maan käsitettä käyttämällä perusteena ***sellaista*** yhteyttä hakijan ja kyseessä olevan kolmannen maan välillä, ***jonka perusteella hakijan olisi*** kohtuullista matkustaa	(3) Jäsenvaltioiden pitäisi voida soveltaa turvallisen kolmannen maan käsitettä käyttämällä perusteena yhteyttä hakijan ja kyseessä olevan kolmannen maan välillä, ***sillä on*** kohtuullista ***odottaa, että hakija voisi*** matkustaa kyseiseen

kyseiseen ***kolmanteen*** maahan.	maahan ***ja hakea siellä suojelua***.

Or. en

Tarkistus 5

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 4 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(4 a) Turvallisen kolmannen maan käsitteen tehokkuuden säilyttämiseksi ja yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi kaikkialla unionissa kyseistä käsitettä soveltavien jäsenvaltioiden olisi käytettävä kaikilta osin kaikkia asetuksessa (EU) 2024/1348 vahvistettuja perusteita ennen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen perusteiden tutkimista. Niiden olisi sen vuoksi arvioitava kattavasti, voidaanko tosiasiallisesti soveltaa edellytyksiä, jotka liittyvät yhteyteen tai kauttakulkuun tai kyseisen kolmannen maan kanssa tehtyyn voimassa olevaan sopimukseen tai järjestelyyn. Hakijalle olisi myönnettävä pääsy turvapaikkamenettelyyn unionissa ainoastaan, jos mitään näistä edellytyksistä ei voida soveltaa tai jos kolmas maa kieltäytyy ottamasta hakijaa alueelleen tai ottamasta häntä takaisin alueelleen.

Or. en

Tarkistus 6

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 5 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(5) Ottaen huomioon ilman huoltajaa olevien alaikäisten haavoittuvaisen aseman ja kohdennetun tuen tarpeen turvallisen kolmannen maan käsitettä pitäisi soveltaa ilman huoltajaa oleviin alaikäisiin vain,	(5) Ottaen huomioon ilman huoltajaa olevien alaikäisten haavoittuvaisen aseman ja kohdennetun tuen tarpeen turvallisen kolmannen maan käsitettä pitäisi soveltaa ilman huoltajaa oleviin alaikäisiin vain,

kun yhteys tai kauttakulku voidaan vahvistaa kyseessä olevan kolmannen maan osalta ja kun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1348 59 artiklan 6 kohdan edellytykset täyttyvät. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että lapsen etu otetaan ensisijaisesti huomioon kaikissa alaikäisiä koskevissa päätöksissä.	kun yhteys tai kauttakulku voidaan vahvistaa kyseessä olevan kolmannen maan osalta ja kun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1348 59 artiklan 6 kohdan edellytykset täyttyvät. ***Jos on kuitenkin perusteltua syytä katsoa, että ilman huoltajaa oleva alaikäinen on vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle, jäsenvaltioiden olisi myös voitava soveltaa tätä käsitettä asianomaisen kolmannen maan kanssa tehtyjen sopimusten tai järjestelyjen mukaisesti. Kaikissa tapauksissa*** jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että lapsen etu otetaan ensisijaisesti huomioon kaikissa alaikäisiä koskevissa päätöksissä.
	Or. en

Tarkistus 7

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 6 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(6) Turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamiseksi on tarpeen parantaa jäsenvaltioiden ja turvallisten kolmansien maiden välisten sopimusten ja järjestelyjen tekemisen avoimuutta, tukea jäsenvaltioita ja komissiota muuttoliikkeen ulkoista ulottuvuutta koskevan kokonaisvaltaisen lähestymistavan määrittämisessä ja niiden toteuttamien kolmansiin maihin kohdistuvien toimien koordinoinnissa. Näin voitaisiin myös valvoa, täyttävätkö kolmansien maiden kanssa tehdyt sopimukset tai järjestelyt tässä asetuksessa vahvistetut edellytykset. Lisäksi pitäisi mahdollistaa turvallisen kolmannen maan käsitteen yhdenmukaisempi ja johdonmukaisempi soveltaminen kaikkialla unionissa ja edistää yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän yleistä toimivuutta. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi annettava ilmoitus komissiolle ja muille jäsenvaltioille ennen kuin ne tekevät	(6) Turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamiseksi on tarpeen parantaa jäsenvaltioiden ja turvallisten kolmansien maiden välisten sopimusten ja järjestelyjen tekemisen avoimuutta, tukea jäsenvaltioita ja komissiota muuttoliikkeen ulkoista ulottuvuutta koskevan kokonaisvaltaisen lähestymistavan määrittämisessä ja niiden toteuttamien kolmansiin maihin kohdistuvien toimien koordinoinnissa. Näin voitaisiin myös valvoa, täyttävätkö kolmansien maiden kanssa tehdyt sopimukset tai järjestelyt tässä asetuksessa vahvistetut edellytykset. Lisäksi pitäisi mahdollistaa turvallisen kolmannen maan käsitteen yhdenmukaisempi ja johdonmukaisempi soveltaminen kaikkialla unionissa ja edistää yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän yleistä toimivuutta. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi annettava ilmoitus komissiolle ja muille jäsenvaltioille***, kun ne aloittavat***

sopimuksia tai järjestelyjä kolmansien maiden kanssa.

neuvottelut ja ennen kuin ne tekevät sopimuksia tai järjestelyjä kolmansien maiden kanssa.

Or. en

Tarkistus 8

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 7 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(7) Jäsenvaltioiden pitäisi voida toteuttaa ***tarvittavia toimenpiteitä puuttuakseen riskiin*** siitä, että turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisen alaiset hakijat pakenevat, myös rajoittamalla liikkumisvapautta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1346[2] 9 artiklan mukaisesti tai ottamalla hakija säilöön kyseisen direktiivin 10 artiklan mukaisesti, jotta voidaan arvioida heidän hakemustensa ottaminen tutkittavaksi.	(7) Jäsenvaltioiden pitäisi voida toteuttaa ***kaikki tarvittavat toimenpiteet ehkäistäkseen riskiä*** siitä, että turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisen alaiset hakijat pakenevat, myös rajoittamalla liikkumisvapautta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1346[2] 9 artiklan mukaisesti tai ottamalla hakija säilöön kyseisen direktiivin 10 artiklan mukaisesti, jotta voidaan arvioida heidän hakemustensa ottaminen tutkittavaksi.
_____	_____
[2] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1346, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista (EUVL L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).	[2] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1346, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista (EUVL L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).

Or. en

Tarkistus 9

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 8 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(8) Menettelyn tehokkuuden parantamiseksi hakijalla ei pitäisi olla automaattista oikeutta jäädä jäsenvaltion alueelle turvallisen kolmannen maan käsitteen perusteella tehtyihin tutkimatta	(8) Menettelyn tehokkuuden parantamiseksi hakijalla ei pitäisi olla automaattista oikeutta jäädä jäsenvaltion alueelle turvallisen kolmannen maan käsitteen perusteella tehtyihin tutkimatta

jättämättä koskeviin päätöksiin liittyvän muutoksenhaun takia. Vastaavan palauttamispäätöksen täytäntöönpano on kuitenkin keskeytettävä sen määräajan ajaksi, jonka kuluessa kyseessä oleva henkilö voi käyttää oikeuttaan tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ensimmäisen asteen tuomioistuimessa ***ja kun*** tällaista muutosta on haettu, jos ***vaarana on*** palauttamiskiellon periaatteen ***rikkominen***.	jättämättä koskeviin päätöksiin liittyvän muutoksenhaun takia. Vastaavan palauttamispäätöksen täytäntöönpano on kuitenkin keskeytettävä sen määräajan ajaksi, jonka kuluessa kyseessä oleva henkilö voi käyttää oikeuttaan tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ensimmäisen asteen tuomioistuimessa***. Jos*** tällaista muutosta on haettu, ***täytäntöönpanoa voidaan lykätä vain,*** jos ***on perusteltua syytä uskoa, että maasta poistaminen johtaisi*** palauttamiskiellon periaatteen ***rikkomiseen***.
	Or. en

Tarkistus 10

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – -1 alakohta (uusi)
Asetus (EU) 2024/1348
59 artikla – 3 kohta – 1 a alakohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	-1) Lisätään 59 artiklan 3 kohtaan alakohta seuraavasti:
	Arvioidessaan, täyttääkö kolmas maa edellytykset sille, että sitä voidaan pitää tämän artiklan mukaisena turvallisena kolmantena maana, jäsenvaltiot voivat ottaa huomioon, sisältyykö kyseinen maa unionin tai kansalliseen luetteloon tämän asetuksen 61 artiklassa tarkoitetuista turvallisista alkuperämaista.
	Or. en

Tarkistus 11

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 1 alakohta – a alakohta
Asetus (EU) 2024/1348
59 artikla – 5 kohta – b alakohta – i alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
i) hakijan ja kyseisen kolmannen	i) hakijan ja kyseisen kolmannen

maan välillä on yhteys***, jonka perusteella hänen olisi kohtuullista matkustaa tähän maahan***;	maan välillä on yhteys;

Or. en

Tarkistus 12

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 1 alakohta – a alakohta
Asetus (EU) 2024/1348
59 artikla – 5 kohta – b alakohta – iii alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
iii) kyseisen kolmannen maan kanssa ***on tehty sopimus*** tai ***järjestely***, jossa vaaditaan kyseisen sopimuksen tai järjestelyn kohteena olevien hakijoiden tekemien tehokasta suojelua koskevien pyyntöjen perusteiden tutkimista.”	iii) ***unioni tai yksi tai useampi jäsenvaltio on tehnyt*** kyseisen kolmannen maan kanssa ***sopimuksen*** tai ***järjestelyn***, jossa vaaditaan kyseisen sopimuksen tai järjestelyn kohteena olevien hakijoiden tekemien tehokasta suojelua koskevien pyyntöjen perusteiden tutkimista.”

Or. en

Tarkistus 13

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 1 alakohta – b alakohta
Asetus (EU) 2024/1348
59 artikla – 5 kohta – 2 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
”Sovellettaessa ensimmäisen kohdan b alakohtaa lapsen etu on ensisijaisesti huomioon otettava seikka. Ensimmäisen kohdan b alakohdan iii alakohtaa ei sovelleta, jos hakija on ilman huoltajaa oleva alaikäinen.	”Sovellettaessa ensimmäisen kohdan b alakohtaa lapsen etu on ensisijaisesti huomioon otettava seikka. Ensimmäisen kohdan b alakohdan iii alakohtaa ei sovelleta, jos hakija on ilman huoltajaa oleva alaikäinen***, ellei ole perusteltua syytä katsoa, että ilman huoltajaa oleva alaikäinen on vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle kansallisen lainsäädännön nojalla***.

Or. en

PERUSTELUT

Komission ehdotus kansainvälistä suojelua unionissa koskevan yhteisen menettelyn luomisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1348 muuttamisesta turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisen osalta on oikea-aikainen ja kohdennettu toimenpide sen varmistamiseksi, että yhteisestä eurooppalaisesta turvapaikkajärjestelmästä tulee sekä uskottava että toimiva. Ehdotuksessa puututaan siihen, että jäsenvaltiot ovat soveltaneet käsitettä pitkään eri tavoin, ja vastataan kansallisten viranomaisten pyyntöihin lisätä joustavuutta ja parantaa oikeudellista selkeyttä.

Turvallisen kolmannen maan käsite on edelleen olennainen osa kansainvälistä suojelua koskevaa politiikkaa. Se heijastaa perusperiaatetta, jonka mukaan suojelua tarvitsevien henkilöiden olisi saatava sitä, mutta ei välttämättä Euroopan unionissa, jos he voisivat saada tehokasta suojelua kolmannessa maassa, joka katsotaan heille turvalliseksi. Viime vuosikymmenen aikana menettelyjen monimutkaisuus ja jäsenvaltioiden erilaiset tulkinnat ovat kuitenkin haitanneet tämän välineen käyttöä käytännössä. Tämä koskee erityisesti vaatimusta hakijan ja kolmannen maan välisestä ”yhteydestä” ja muutoksenhaun automaattista lykkäävää vaikutusta. Sekä institutionaalisissa analyyseissä että riippumattomissa asiantuntija-arvioissa todetaan, että tarvittavat mukautukset voidaan tehdä vaarantamatta kansainvälistä tai unionin oikeutta.

Ensimmäinen parannus koskee yhteyskriteeriä. Kuten YK:n pakolaisasiain päävaltuutettu on todennut ja kuten oikeuskirjallisuudessa vahvistetaan, kansainvälisessä oikeudessa ei edellytetä, että hakijan ja turvalliseksi katsotun maan välillä on henkilökohtainen yhteys. Vaikka yhteyden olemassaolo voi helpottaa käytännön yhteistyötä, se ei ole laillisuuden edellytys. Sen vuoksi komissio ehdottaa perustellusti, että tästä osatekijästä tehdään valinnainen, jolloin jäsenvaltioilla on joustovaraa päättää, sovelletaanko sitä ja miten, riippuen toimintaolosuhteista ja mahdollisista yhteistyökehyksistä tai -järjestelyistä kumppanimaiden kanssa.

On myös pidettävä mielessä, että ehdotuksessa edellytetään myös, että jäsenvaltiot antavat ilmoituksen komissiolle ja muille jäsenvaltioille ennen kuin ne tekevät sopimuksia tai järjestelyjä turvallisten kolmansien maiden kanssa. Näin lisätään avoimuutta ja keskinäistä tietoisuutta ja viime kädessä vahvistetaan unionin ulkoisen muuttoliikkeen hallintatoimien koordinointia ja johdonmukaisuutta.

Tämä muutos ei heikennä perusoikeuksia tai alenna suojelun tasoa. Se kuvastaa päinvastoin sitä tosiasiaa, että ”yhteydestä” on usein tullut pikemminkin hallinnollinen este kuin suojakeino. Säilyttämällä yksilöllisen arvioinnin periaatteen varmistamme, että jokainen tapaus tutkitaan jatkossakin sen vahvistamiseksi, että asianomainen henkilö voi saada kolmannessa maassa tehokasta suojelua, mukaan lukien palauttamiskiellon noudattaminen ja oikeudenmukaisten menettelyjen saatavuus. Muutokset eivät koske suojelun tasoa vaan jäsenvaltioiden mahdollisuuksia soveltaa käsitettä yhdenmukaisesti ja tehokkaasti.

Toinen parannus koskee muutoksenhaun lykkäävää vaikutusta. Nykyisten sääntöjen mukaan turvallisen kolmannen maan käsitteeseen perustuvaan tutkimatta jättämistä koskevaan päätökseen kohdistuva muutoksenhaku keskeyttää automaattisesti maasta poistamisen, kunnes lopullinen tuomio on annettu. Vaikka tällä suojatoimella pyrittiin suojelemaan hakijoita

palauttamisriskiltä, se on myös johtanut pitkittyneisiin oikeudenkäynteihin ja epäjohdonmukaisiin käytäntöihin eri puolilla unionia. Tämä käytäntö on tarkoitus lopettaa siten, että automaattinen lykkäävä vaikutus poistetaan, mutta samalla taataan hakijan oikeus pyytää lykkäämistä tuomioistuimessa. Oikeusviranomaisella on edelleen valtuudet myöntää lykkäävä vaikutus aina, kun on olemassa uskottava palauttamisen tai muun korjaamattoman haitan vaara.

Tässä tasapainoisessa lähestymistavassa noudatetaan täysin perusoikeuskirjan 47 artiklaa sekä unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöä. Ihmisoikeuksia koskevassa oikeuskäytännössä tehdään selväksi, että oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ei edellytä automaattista lykkäämistä kaikissa tapauksissa, vaan ainoastaan sitä, että oikeussuojakeinolla saadaan tarvittaessa aikaan lykkäävä vaikutus. Näin ollen ehdotuksessa säilytetään oikeusturva ja samalla palautetaan menettelyjen tehokkuus. Ehdotus myös ehkäisee oikeudellisia välitilanteita, joissa hakijat ovat aiemmin jääneet epävarmaan tilanteeseen kuukausiksi tai vuosiksi, mikä heikentää luottamusta turvapaikkajärjestelmiin ja luo tarpeetonta hallinnollista taakkaa jäsenvaltioille.

Unionin on vahvistettava turvapaikka- ja palauttamismenettelyjen välistä johdonmukaisuutta ja tehtävä järjestelmästä saumattomampi. Selventämällä ja virtaviivaistamalla sääntöjä vahvistamme kumppanuuteen perustuvaa yhteistyötä kolmansien maiden kanssa ja varmistamme, että turvallista kolmatta maata koskevat sopimukset ja järjestelyt hyödyttävät molempia osapuolia ja niissä noudatetaan vastuunjaon periaatteita ja kunnioitetaan perusoikeuksia kaikilta osin. Ehdotus täydentää unionin laajempaa ulkoista muuttoliikepolitiikkaa, mukaan lukien tulevat palauttamiskeskukset ja räätälöidyt takaisinottojärjestelyt, joissa tehokkaan suojelun käsite on edelleen keskeinen.

Komission ehdotus pysyy selkeästi kansainvälisen oikeuden ja Geneven yleissopimuksen rajoissa. Sillä ei poisteta suojatoimia, vaan kohtuullistetaan EU:n lainsäädäntöä. Useat nykyisen kehyksen osatekijät ovat kansainvälisiä vaatimuksia tiukempia (ylisääntely). Tällä tarkistuksella haluamme yksinkertaisesti mukauttaa ne todellisiin oikeudellisiin velvoitteisiin.

Poliittiselta kannalta tämä mietintöluonnos edistää konkreettisesti muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen täytäntöönpanoa. Se osoittaa, että unioni voi poistaa nopeasti menettelyjä koskevat pullonkaulat, jotka ovat estäneet sen turvapaikkajärjestelmän asianmukaisen toiminnan. Vakaa ja oikeudenmukainen muuttoliikepolitiikka edellyttää juuri tätä: menettelyjä, jotka ovat nopeita ja täytäntöönpanokelpoisia, mutta myös oikeudellisesti päteviä ja perusoikeuksia kunnioittavia.

Haluamme lisätä uskottavuutta sekä sisäisesti että ulkoisesti. Annamme jäsenvaltioille välineet hoitaa turvapaikka-asioita tehokkaammin ja lähetämme samalla selkeän viestin siitä, että EU on edelleen sitoutunut suojelutarpeisiin ja varmistamaan kansainvälistä suojelua koskevien kansainvälisten velvoitteiden noudattamisen, mutta se aikoo päättäväisesti hillitä turvapaikkajärjestelmän väärinkäyttöä ja pitkiä viivästyksiä menettelyissä. Mahdollistamme myös nopeamman yhteistyön turvallisten kumppanimaiden kanssa ja kannustamme jakamaan vastuuta jäsennellyillä järjestelyillä.

Tavoitteenamme on edistää pitkän aikavälin tavoitetta kestävästä eurooppalaisesta turvapaikka-arkkitehtuurista, joka perustuu solidaarisuuteen, luottamukseen ja ennakoitavuuteen. Siksi käsitteellisen tarkistuksen sijaan tarvitaan tällaista pragmaattista

korjausta, jolla varmistetaan, että turvallisen kolmannen maan mekanismi toimii alun perin tarkoitetulla tavalla, jotta kaikille osapuolille voidaan tarjota nopeita, oikeudenmukaisia ja laillisia tuloksia.

Tämä ei ole normien heikentämistä vaan osoitus Euroopan kyvystä yhdistää periaate ja käytännöllisyys. Toimiva ja uskottava turvapaikkajärjestelmä on välttämätön kansalaisten luottamuksen ja jäsenvaltioiden välisen solidaarisuuden säilyttämiseksi. Turvallisen kolmannen maan käsitettä koskeva uudistus on konkreettinen askel kohti tätä tavoitetta ja selkeä merkki siitä, että Euroopan unioni pystyy suojelemaan rajojaan, vaalimaan arvojaan ja saamaan aikaan tuloksia.

Edellä esitetyn perusteella esittelijä katsoo, että komission ehdotukseen tarvitaan vain joitakin kohdennettuja parannuksia, jotta voidaan varmistaa täysi oikeudellinen selkeys ja toiminnan johdonmukaisuus.

Arvioidessaan, voidaanko jotakin kolmatta maata pitää turvallisena kolmantena maana, jäsenvaltiot voisivat ottaa huomioon sen, sisältyykö kyseinen maa jo turvallisten alkuperämaiden luetteloon unionin tai kansallisella tasolla. Tämä seikka voi olla osoitus maan yleisestä vakaudesta ja siitä, kunnioittaako se ihmisoikeuksia.

Sen varmistamiseksi, että turvallisen kolmannen maan käsitettä sovelletaan yhdenmukaisesti ja tehokkaasti, jäsenvaltioiden olisi ensin tarkasteltava kaikkia käytettävissä olevia perusteita, kuten yhteyttä, kauttakulkua tai olemassa olevaa järjestelyä, ennen turvapaikkahakemuksen perusteiden tutkimista. Menettelyä olisi jatkettava unionissa vain, jos mikään näistä perusteista ei täyty.

Unionin oikeuden yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi ja erilaisten käytäntöjen välttämiseksi olisi kannustettava kolmansien maiden kanssa tehtyjen EU:n tason sopimusten tai järjestelyjen käyttöön, koska ne tarjoavat yhteisen kehyksen, ylläpitävät unionin normeja ja vahvistavat jäsenvaltioiden keskinäistä luottamusta.

Turvallisen kolmannen maan käsitettä ei sovelleta ilman huoltajaa oleviin alaikäisiin, jos käsitettä sovelletaan turvallisen kolmannen maan kanssa tehdyn sopimuksen tai järjestelyn perusteella. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin voitava soveltaa käsitettä tällä perusteella, jos on perusteltua syytä katsoa, että alaikäinen on vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle. Näin säilytetään suojelun ja turvallisuuden välinen tasapaino ja varmistetaan johdonmukaisuus rajamenettelyä koskevien nykyisten sääntöjen kanssa.

Koska hallitsemattomat pakenemisen riskit vaarantaisivat turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisen, jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet pakenemisen estämiseksi.

Lopuksi ehdotamme lykkäävää vaikutusta koskevien sääntöjen tarkentamista selventämällä, että täytäntöönpanoa voidaan lykätä vain, jos on perusteltua syytä uskoa, että maasta poistaminen rikkoisi palauttamiskiellon periaatetta. Näin varmistetaan perusoikeuksien kunnioittaminen kaikilta osin ja vältetään tarpeettomat viivästykset menettelyissä.

Esittelijä suhtautuu myönteisesti komission aloitteeseen ja kannattaa sen nopeaa hyväksymistä ja esittää vain joitakin pieniä selvennyksiä oikeusvarmuuden ja avoimuuden

lisäämiseksi. Euroopan parlamentti voi auttaa luomaan sekä suojelua että tehokkuutta vahvistavan johdonmukaisen kehyksen kannattamalla yhteyskriteerin joustavoittamista ja hyväksymällä lykkäävää vaikutusta koskevat tarkistetut säännöt.